

Møte onsdag den 6. desember kl. 15

President: G u n n a r S k a u g

D a g s o r d e n (nr. 11):

1. Innstilling frå næringskomiteen om lov om endringer i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser (Innst. O. nr. 26 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 3 (2000-2001))
2. Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Innst. O. nr. 28 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 11 (2000-2001))
3. Referat

Statsråd Grete Knudsen overbrakte 3 kgl. proposisjoner (se under Referat).

S a k n r. 1

Innstilling frå næringskomiteen om lov om endringer i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser (Innst. O. nr. 26 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 3 (2000-2001))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 45 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 10 minutter og de øvrige grupper 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Leif Helge Kongshaug (V) (ordfører for saken): Det er i dagens innstilling til Odelstinget et bredt flertall som stiller seg bak opplegget for et felles regelverk for offentlige innkjøp, som også omfatter kommuner og fylkeskommuner.

I januar 1999 vedtok Stortinget en ny innkjøpslov der det gis adgang til å gi felles regler for alle statlige innkjøp og for kommunale innkjøp over en viss verdi. Under behandlingen den gang ble det gitt signal om at målet burde være et felles regelverk for hele offentlig sektor også for innkjøp under terskelverdiene.

Flertallet respekterte likevel at det måtte skje en demokratisk prosess hvor kommunene og staten gikk inn i en dialog om saken, og hvor konsekvensene for kommunene ble bedre klarlagt. Dette arbeidet ble raskt igangsatt av regjeringen Bondevik i tråd med Stortingets forutsetninger, og er nå slutført av regjeringen Stoltenberg.

Hvorfor er et slikt felles regelverk så viktig? Jo, først og fremst fordi et komplisert og uoversiktlig regelverk alltid rammer hardest dem med små ressurser. Et stort konsern vil som oftest ha både ressurser og kompetanse til å forholde seg til skiftende og kompliserte regler. Det har ikke alle landets småbedrifter, som i slike tilfeller lett

vil skvises ut av konkurransen om oppdrag de ellers ville ha vært med og kjempet om. Gjennom å få på plass dette felles regelverket utjevner vi en god del av de ulempene små bedrifter har i dag. Og det er et meget tungt argument for å gjøre dette.

Samtidig er jeg overbevist om at et felles regelverk vil være en fordel for de små oppdragsgiverne, også i kommunesektoren. Jeg synes det er grunn til å trekke fram at den konsekvensanalysen som er gjennomført for kommunesektoren, underbygger dette, og at denne analysen har gitt oss et bedre beslutningsgrunnlag enn vi hadde i januar 1999 for å innlemme kommunesektoren fullt ut i regelverket.

Konsekvensanalysen viser at alle kommuner som har lagt om til innkjøp etter anbudsprinsippet, har oppnådd økonomisk gevinst. Det gjelder også de minste kommunene. Det er i denne sammenheng spesielt viktig at et felles regelverk gjør det mye lettere å få til innkjøps samarbeid mellom flere kommuner, og at slikt interkommunalt samarbeid sterkt kan redusere behovet for å bygge opp egen innkjøpskompetanse og kapasitet i hver enkelt kommune. Dermed vil det forslaget flertallet i dag stiller seg bak, kunne medvirke til å frigjøre ressurser som kan benyttes til å gi et bedre tjenestetilbud til innbyggerne.

Regjeringen har også foreslått å opprette et eget tviseteløsningsorgan for offentlige innkjøp, og en samlet komite har sluttet seg til det. For Venstre er det da særlig gledelig at statsråden i løpet av komitebehandlingen har sluttet seg til å la offentlighetsloven gjelde for dette nye organet. Det skal meget gode grunner til å unndra offentlige prosesser fra offentlighetsloven, og slike grunner synes ikke å være til stede i dette tilfellet.

Når det gjelder spørsmålet om lærlingklausul og anti-kontraktørklausul, er også disse nærmere vurdert av Regjeringen, og flertallet i komiteen slutter seg til disse vurderingene. Jeg er særlig tilfreds med at Regjeringen så klart fraråder en anti-kontraktørklausul. Det er all grunn til å understreke at det store flertallet av enkeltmannsforetak er seriøse og følger norsk lov, og at dette er bedrifter som samfunnet trenger og bør oppmuntre til.

Avslutningsvis har jeg lyst til å understreke spesielt det som flertallet i komiteen, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, peker på i de innledende merknadene. Regelverket som nå vedtas, er så viktig og så samfunnsøkonomisk positivt at det må tre i kraft så raskt som mulig. Jeg regner med at statsråden har merket seg det, og at hun i dag kan gi et signal om hvor raskt hun tar sikte på å innføre det nye regelverket.

Karin Kjømoen (A): Innledningsvis vil jeg minne om at denne saken er en oppfølging av Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 71 for 1997-98, som resulterte i en ny lov om offentlige anskaffelser. Behandlingen viste at det var flertall for at Regjeringen skulle vurdere konsekvensene av et felles regelverk for både statlige og kommunale anskaffelser, uavhengig av verdien av anskaffelsene.

Som grunnlag for den proposisjonen vi behandler i dag, har det vært et nært samarbeid med kommunesektor-

en, og det er gjennomført en grundig konsekvensanalyse. Som også saksordføreren var inne på, viste konsekvensanalysen at det er et reelt og omfattende økonomisk potensial i et felles regelverk på dette området.

Kommunenes Sentralforbund ønsker primært ikke innføring av et felles regelverk, men det er verdt å merke seg deres uttalelse, at hvis det likevel skjer, må ikke kravene til f.eks. organisering og annonsering mv. resultere i vesentlige ekstrakostnader. Når det gjelder dette forholdet, vil jeg vise til det arbeidet som er i gang for å styrke lokaldemokratiet. På det grunnlaget finner jeg ingen fare i at sentrale retningslinjer skal pålegge kommunene spesielle måter å organisere innkjøpene på. Selve organiseringen må bli en sak for den enkelte kommune eller de eventuelt samarbeidende kommunene. Etter mitt syn ligger det på det området godt til rette for et samarbeid mellom flere mindre kommuner. Et felles regelverk vil gjøre et slikt samarbeid betydelig lettere.

Når det gjelder kostnadene, viser jeg til at konsekvensutredningen viser at samtlige kommuner som har lagt om innkjøpspraksis fra direkte kjøp til mer bruk av anbud/tilbud, har hatt innsparelser. Kommunene selv oppgir brutto innsparinger i størrelsesorden fra 1,5 pst. til nærmere 30 pst. Ifølge departementet viser dette at potensialet for besparelser er betydelig i kommunal sektor. Det vises f.eks. til at en besparelse på 15 pst. for de berørte innkjøpene vil kunne representere et kostnadskutt på om lag 1,9 milliarder kr. Blant annet på dette grunnlaget trekker departementet den slutning at de gevinster kommunene kan oppnå, klart vil overstige de økte kostnader og ressursbehov som en endring av praksis og innføring av nytt regelverk medfører.

Som det framgår av innstillingen, fremmer en samlet komite på ett punkt forslag til endring i forhold til Regjeringens lovforslag. Det gjelder ny § 7 a fjerde ledd, angående offentlighet under saksbehandlingen i tvisteløsningsorganet. En enstemmig komite mener at det er tilstrekkelig å slå fast at lov om offentlighet i forvaltningen får anvendelse på dette organets virksomhet. Ytterligere innskrenkninger av offentlig innsyn anses unødvendig. Jeg vil spesielt nevne at denne endringen skjer i samråd med departementet, og jeg viser til brev av 17. november 2000, som er inntatt i innstillingen.

Før øvrig viser jeg til saksordføreren innlegg hva angår andre saksforhold og komiteens syn på disse.

Øystein Hedstrøm (Frp): Lov om offentlige anskaffelser trådte i kraft 1. januar 1994 som en del av gjennomføringen av EØS-avtalen i Norge. Dette var viktig, bl.a. for å få til en bedre ressursutnyttelse.

Når offentlig sektor velger en dyrere leverandør enn nødvendig, betyr det større utgifter for skattebetalerne. Proposisjonen som Odelstinget behandler i dag, legger opp til å samordne det uoversiktlige og kompliserte regelverket som leverandører av varer, tjenester, bygg og anlegg må forholde seg til. Vi mener derfor det er svært gledelig at det nå åpnes for et felles regelverk for statlige og kommunale anskaffelser, uavhengig av anskaffelsens verdi. En slik lovhjemmel til utforming av en felles for-

skrift for statlige, fylkeskommunale og kommunale anskaffelser burde egentlig ha kommet for flere år siden, men det har ikke vært et flertall for det tidligere.

Ved behandlingen av Ot.prp. nr. 71 for 1997-98 i desember 1999 var det et flertall, alle utenom Fremskrittspartiet og Høyre, som først ønsket å få vurdert konsekvensene av å inkludere kommunesektoren som en helhet i regelverket. Når det nå vil komme et felles regelverk for oppdragsgivere, vil det føre til en forenkling, som bl.a. vil øke tilgjengeligheten både for oppdragsgivere og for leverandører.

Et ensartet regelverk vil lette rettssikkerheten i markedet, samtidig som det gir homogenitet innenfor offentlige anskaffelser. Dette vil gi arbeidsbesparelser, kanskje særlig for de delene av næringslivet som i dag opererer mot både statlig og kommunal sektor, og som finner det forvirrende med en rettstilstand med to ulike regelverk. Så selv om det har tatt litt lengre tid enn strengt tatt nødvendig å nå fram dit vi står i dag, mener Fremskrittspartiet det viktigste er at vi får et system som er så effektivt som mulig, gjennom at den leverandøren velges som har det beste tilbudet, basert på en rekke forhåndsdefinerte kriterier.

Det er viktig at regelverket for offentlige anskaffelser sikrer like konkurransevilkår, og at brudd på regelverket får konsekvenser. Selv om det finnes mange eksempler på profesjonelle oppdragsgivere innen stat, kommuner og fylkeskommuner som lojalt følger regelverket og ønsker å bruke det som et viktig redskap, finnes det en del eksempler på det motsatte.

Klager og kritikk mot at offentlig oppdragsgiver ikke har fulgt regelverket, har vært anført innen de fleste sektorer. Det finnes trolig mørketall for avvikelse som verken avdekkes i media eller av konkurrerende leverandører. Dette gjør det enda viktigere å rette opp de mer eller mindre systematiske overtramp i forhold til regelverket som finner sted. Derfor er det positivt at Regjeringen nå går inn for å opprette et tvisteløsningsorgan for offentlige anskaffelser. Organets avgjørelser vil ikke være bindende, og det skal være frivillig å benytte denne klageadgangen.

Fremskrittspartiet mener opprettelsen av et nytt tvisteløsningsorgan kan være et egnet virkemiddel for å effektivisere håndhevelsen av anskaffelsesregelverket. Mange bransjer ønsker et slikt virkemiddel velkommen.

Slik som klage- og overvåkingssystemet har vært fram til nå, er terskelen svært høy for små og mellomstore bedrifter til å få saker belyst, selv om sakene absolutt skulle ha vært belyst. Dette beror på mange faktorer. Små og mellomstore bedrifter har i mange sammenhenger problemer med å gå til søksmål mot en potensiell anskaffer, da man er redd for at man ved en senere konkurranse ikke vil bli tatt med i betraktningen. I andre tilfeller kan det være slik at bedrifter må være sikre på å vinne en sak før de tar skrittet og går til søksmål, på grunn av faren for å måtte betale advokat ved motpartens saksomkostninger ved et eventuelt tap. Det er således både økonomiske og ressursmessige hensyn som tilsier at leverandører avstår fra å gå til søksmål. Derfor kan det være

svært nyttig å få opprettet et rådgivende tvisteløsningsorgan, og Fremskrittspartiet har store forventninger til dette.

Ivar Kristiansen (H): I utgangspunktet er det en stor sak vi har til behandling i dag. Offentlig sektor er jo den største av alle innkjøperne vi har i dette landet, og det skulle bare mangle at vi ikke får på plass et regelverk som vil gi landets innbyggere og de som mottar tjenester fra offentlig sektor, de beste priser som kan oppnås i markedet, slik at man dermed blir gjort bedre i stand til å løse de kjerneoppgavene offentlig sektor er satt til å forvalte.

Jeg vil gi saksordføreren honnør for det grundige arbeidet som er gjort i forbindelse med denne saken. Høyre slutter seg til innstillingen med ett lite unntak – det er for så vidt viktig nok. Når flertallet vil gi en åpning i lovverket for at oppdragsgivere kan stille krav om at norske leverandører skal ha lærlinger tilknyttet bedriften, så er ikke Høyre med på den merknaden. Vi mener at det er relativt uakseptabelt å pålegge norske leverandører et krav som ikke kan stilles til konkurrenter i andre EØS-land. Her snakker vi faktisk om innkjøp som er over de såkalte terskelverdiene, som er bundet opp i EØS- og WTO-vedtekter.

Et annet forhold som jeg har lyst til bare å kommentere kort, er at jeg ikke forstår helt hvorfor Kommunenes Sentralforbund kjemper mot å innlemme kommunesektoren i lovverket – dette etter at det sågar er påvist at det er kommunesektoren som står for halvparten av de totale innkjøp. Vi snakker om beløp på rundt 85 milliarder kr til sammen. Når man også har fått høre via kommentarer i saken at det her ligger et innsparingspotensial på mellom 5 og 20 pst., så ser vi at her kan også kommunesektoren spare betydelige beløp. Og da synes jeg man burde hatt en mer offensiv holdning fra KS-ledelsens side enn å fremstille kommunesektoren som ikke så vel utviklet, at man fortsatt går rundt og handler i spissposer. Hvis ikke den tid er forbi, så er det sannelig på tide at KS-ledelsen sørger for at den blir forbi.

Morten Lund (Sp) (komiteens leder): Denne saken gjelder innkjøp under de såkalte terskelverdiene i henhold til EØS-avtalen, og Senterpartiet mener at det ikke er grunnlag for å si det som står i proposisjonen, at samfunnets midler ikke utnyttes på en effektiv måte i de kommunene som har egne innkjøpsreglement, og som på ett eller flere punkt avviker fra det som er tenkt ut i et departement.

Jeg trodde det var bred enighet om frivillighet og det å finne de beste lokale løsningene, og at en i hvert fall kunne ha avvik fra det som er tenkt ut sentralt. Jeg er forundret over at Senterpartiet ble stående alene i innstillingen med skepsis til at et felles regelverk for alle store og små innkjøp i store og små kommuner skal være det samme som det som gjelder for staten og alle de største organisasjonene – og at det skal representere den eneste muligheten.

Senterpartiet mener, som KS, at innføring av felles prosedyreregler, også for de bitte små innkjøpene, med-

fører ulemper for det store antallet av kommuner. Det KS sier, og som er inn tatt i proposisjonen, er følgende:

«Med henvisning til at konsekvensutredningen viser ulemper for det store antall av kommunene ved innføringen av prosedyreregler for innkjøp under de såkalte terskelverdiene, opprettholder KS sitt primære standpunkt om at slike regler ikke bør innføres.»

Jeg tror KS har tenkt godt over dette. De har sett at regler innføres frivillig i kommunene fordi de ser fordelene, og de bruker sine egne eller KS' regler ettersom.

Senterpartiet mener det er viktig å ta hensyn til at mange kommuner er små, og at de greier seg best med liten administrasjon og lite stivbeinte regler. Jeg vil da minne om den generelle debatten som går omkring detaljstyring av kommunesektoren. I proposisjonen står det at loven begrenser kommunenes frihet. I gårshagens budsjettdebatt om kommunesektoren hørte jeg taler etter taler si at nå var det om å gjøre at kommunene fikk friheten sin tilbake, at vi sluttet med denne detaljstyringen. Å overse et så lett forståelig budskap fra KS og fra kommunene synes jeg er særdeles uklokt og ulogisk.

Jeg har forstått det som at Senterpartiet når sin hensikt ved å stemme mot endringen av §11 første ledd.

Karin Andersen (SV): Først vil jeg ta opp det forslaget som er omdelt på representantenes plasser.

Forrige gang saken var oppe, fremmet SV et forslag om å få miljøhensyn inn. Det forstår jeg etter kontakt med departementet at man jobber med i en veiledning som heter «grønne anskaffelser», men at den ikke er helt klar ennå. Derfor er det litt vanskelig å si om vi er fornøyd med den eller ikke, men jeg regner med at de hensyn vi la inn, blir ivaretatt.

Når det gjelder de andre forslagene, skal jeg gå kjapt gjennom dem, i og med at vår mening ikke kan leses ut av innstillinga.

Når det gjelder kommunenes innlemming i regelverket for innkjøp under terskelverdiene, vil dette sikre minstekrav for alle, men det vil hindre noen kommuner i å ta flere og bedre samfunnshensyn, f.eks. hensyn til lokale leverandører. Det er jo noe med det å ha litt frihet som kunde øg, og særlig som liten kunde kan det være et behov for å ønske å velge noe bedre. Men det kan jo øg gi en bedring i det man kanskje kunne kalle verstingkommuner, som verken ville bry seg om skatteattester eller helse- og miljøkrav. Allikevel velger SV å være enig med Senterpartiet i denne saken, fordi vi tror at de fleste kommuner i de aller fleste tilfeller vil bruke standardreglementet som grunnlag, men at de i noen tilfeller kan ønske å ta også noen hensyn utover det. Det er også en god mulighet til å drive lokalpolitikk her, både for å fremme like konkurransekrav for dem som ønsker det, og for dem som ønsker å kreve bedre miljøhensyn eller bedre hensyn til lokale leverandører f.eks.

Når det gjelder lærlingklausulen, åpningen for å kreve en lærlingordning for norske leverandører, så er vi fornøyd med det, for grunnen til å ha en slik bestemmelse er jo hensynet til den norske lærlingordningen og ikke til andre.

Når det gjelder det å gå vekk fra kravet om kontraktørklausul, må jeg si at vi er litt i tvil. Etter brevveksling med departementet om saken føler jeg meg ikke helt trygg på at dette er et system som vil hindre ulovlighet. Fra de svarene jeg har mottatt fra statsråden, blir det litt sånn at hvis noen av disse bedriftene ikke har helt rent mel i posen, så skal ryktebørsen gå, og så skal noen lik-som fange opp dette, og etter hvert – hvis man har fått bevis for det – skal man kunne ta kontakt med de ulike myndigheter på de forskjellige områder her. Men det står helt klart at det er verken hensiktsmessig eller forsvarlig at innkjøper selv foretar kontroller eller stikkprøver for å sjekke mulige brudd på norsk lovgivning. Jeg går ut fra at det ikke betyr at en innkjøper, altså en kommune, ikke kan ringe skattedirektøren eller Arbeidstilsynet for å sjekke om det er noen anmerkninger på en bedrift dette dreier seg om. I tillegg går jeg ut fra at når det er en representant fra de ansatte som skal undertegne denne helse-, miljø- og sikkerhetsgenerklæringen, så skal det være en ansatt som er valgt eller utpekt som representant for de ansatte, altså representativ, slik at ikke hvem som helst kan gjøre det.

Så til det forslaget som vi fremmer i dag, som går på at vi ber Regjeringa utrede og fremme muligheter for å «ivareta de etiske og menneskerettslige målsettinger som ligger i Initiativet for Etisk Handel». Det er et initiativ som nå er tatt av LO, av Kirkens Nødhjelp og av kooperasjonen – Coop – og handels- og servicenæringen har også sluttet seg til dette initiativet. Mye av det regelverket vi har nå, sikrer oss nemlig ikke at utenlandske leverandører ivaretar gode nok hensyn, bl.a. når det gjelder tvangsarbeid, retten til å organisere seg, barnarbeid, tiltak mot diskriminering, tiltak mot brutal behandling og det å ha trygge og hygieniske arbeidsforhold, osv. I dette initiativet er det satt opp tolv forskjellige punkter som de nå arbeider for.

Vi har tenkt at en slik regel må forutsette at det er dem som tar en vare inn i landet, som må stå ansvarlig for at dette skal være i orden, enten det nå er innkjøper sjøl, en grossist eller et mellomledd. Men vi vil be om å få se på en slik mulighet, fordi vi opplever at det er svært viktig at også offentlig sektor, som – slik det riktignok har vært sagt her – er den største innkjøperen av alle, ivaretar etiske og menneskerettslige målsettinger når de bruker alle sine milliarder.

Presidenten: Karin Andersen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Statsråd Grete Knudsen: I likhet med representanten Kristiansen vil jeg også gi honnør til saksordføreren, representanten Kongshaug, for jobben som er gjort med dette til dels også tunge og kompliserte, men viktige arbeidet, også når det gjelder forholdet til offentlighetsloven. Det er klart at et felles innkjøpsregelverk nå kan – om det blir brukt riktig – frigjøre betydelige ressurser, både for det offentlige og for næringslivet. Kommunene vil nå få et moderne regelverk som vil være en støtte i arbeidet med å oppnå best mulig anskaffelser, og regelver-

ket legger også til rette for at det offentlige i større grad kan være en profesjonell og krevende kunde, noe som også vil gi økt konkurransekraft.

Regjeringen ser det også som viktig – som svar til representanten Karin Andersen – at de nye lovbestemmelsene om ressurs- og miljøbevisste anskaffelser også nå får en effekt.

For næringslivet betyr også et felles regelverk i hele landet en klar forenkling. Et gjennomarbeidet og enhetlig regelverk som er forankret i godt innkjøpsfag, vil derfor gi fordeler både for leverandører og for det offentlige.

Komitelederen, fra Senterpartiet, går inn for at den enkelte kommune selv fortsatt skal bestemme om den vil endre sin innkjøpspraksis. Her vil jeg minne om at det ved større anskaffelser allerede er et regelverk som også gjelder for kommunene. For anskaffelser under terskelverdiene viser undersøkelsene at én av fem kommuner ikke har noen innkjøpsrutiner. Siden utarbeidelsen av et godt innkjøpsregelverk krever mye arbeid, er det ikke overraskende at det nettopp er de små kommunene med meget begrensede ressurser som ikke har innført disse. Et samlet regelverk for det offentlige vil derfor særlig innebære en fordel for de kommunene som ikke har laget sine egne innkjøpsregler. Samtidig vil det løse dagens problemer med at enkelte kommuner ikke har klare regler for hvordan leverandørene kan bli likebehandlet.

Jeg kan ellers love at Regjeringen i utarbeidelsen av nye forskrifter på disse områdene ikke skal gi så detaljerte bestemmelser at det blir vanskelig for de mindre kommunene.

Jeg vil videre understreke at et nytt, felles innkjøpsregelverk ikke begrenser den kommunale selvråderetten. Innkjøpsregelverket gir kun regler for hvordan innkjøpsprosessen skal foregå, ikke for hva som skal anskaffes. Det er fortsatt den enkelte kommune som innenfor det alminnelige regelverk bestemmer hvilke tjenester de skal tilby.

Opprettelsen av et eget tvisteløsningsorgan for offentlige anskaffelser vil også bidra til et velfungerende marked for offentlige anskaffelser.

Selv om hovedmålet med det nye regelverket er å sikre effektive innkjøp, er jeg glad for at vi også kan ivareta det særlige ansvaret det offentlige har når det gjelder andre samfunnsmessige hensyn, uten å tape hovedmålet av syne. Jeg mener at vi har lyktes med å finne en god balanse gjennom innføringen av skatteattest og lærlingsklausul samt en generklæring om helse, miljø og sikkerhet og kontraktørvirksomhet. Jeg håper derfor at offentlige myndigheter med utgangspunkt i dette nye regelverket kan være et eksempel til etterfølgelse.

Jeg fikk et spørsmål fra saksordføreren om hvor raskt vi kunne sette i gang. Jeg kan da si at vi skal sette i gang forskriftsarbeidet med en gang, med den nødvendige høringsrunden, med sikte på en rask ikrafttredelse.

Det var også to spørsmål/kommentarer fra SV. Det ene dreier seg om kontraktørvirksomheten. Her ligger det jo et tungt utredningsarbeid bak, som har pågått i mange år. Landsorganisasjonen har også vært med i dette arbeidet. Etter hvert som utvalget arbeidet både med de statlige og de kommunale offentlige anskaffelsene som sådanne,

vet vi at det ble skjøre kompromisser. Spørsmålet er da hvor langt en skal kjøre det, og så miste det. Så her må alle være med og kunne gi og ta, slik at vi klarer å gjennomføre dette med den ordningen som ligger her i dag.

Og når det gjelder forslaget om etisk handel, er dette et initiativ fra Kirkens Nødhjelp og Landsorganisasjonen som nettopp får støtte fra Nærings- og handelsdepartementet. Jeg vil derfor med bakgrunn i dette forslaget gå gjennom dette og se om det er noe som kan gjøres, selv om det i dag synes som om det er lite av dette som angår direkte de offentlige anskaffelsene. Men jeg synes det er riktig å gå gjennom det for å se hva som er mulig å få gjort i forhold til etisk handel.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en talletid på inntil 3 minutter.

Karin Andersen (SV): På bakgrunn av det statsråden nå sa, at hun vil gå gjennom saken, trekker jeg forslaget og kommer eventuelt tilbake til det når vi får en tilbakemelding fra statsråden.

Presidenten: Til orientering: Presidenten hadde i alle fall tenkt å foreslå dette forslaget oversendt Stortinget. Men siden Karin Andersen sier at hun trekker det, er det herved trukket.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.
(Votering, se nedenfor)

S a k n r . 2

Innstilling fra justiskomiteen om lov om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr (Innst. O. nr. 28 (2000-2001), jf. Ot.prp. nr. 11 (2000-2001))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se neste side)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1 og 2.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti satt fram forslag nr. 1, som er omdelt i salen. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om et tillegg i lov av 16. juni 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser som ivaretar de etiske og menneskerettslige målsettinger som ligger i Initiativet for Etisk Handel.»

Dette forslaget er imidlertid trukket tilbake under avslutningen av debatten.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v
om endringer i lov 16.juni 1999 nr. 69 om
offentlige anskaffelser

I

I lov 16. juni 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser gjøres følgende endringer:

§ 6 skal lyde:

§ 6 Ressurs- og miljøbevisste anskaffelser

Statlige, kommunale og fylkeskommunale organer samt rettssubjekter som nevnt i § 2 første ledd bokstav b skal under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til livssyklus-kostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.

Ny § 7a skal lyde:

§ 7a Tvisteløsningsorgan

Kongen kan opprette et rådgivende organ for løsning av tvister om rettigheter og plikter etter denne lov og forskrifter hjemlet i denne.

Kongen kan gi forskrift om at oppdragsgivere som omfattes av loven her er pliktige til å delta i prosessen for tvisteløsningsorganet.

Kongen kan gi forskrift om saksbehandlingen i organet, herunder bestemmelser om partenes rett til innsyn i sakens dokumenter.

Lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen får anvendelse på den virksomhet som drives av Tvisteløsningsorganet.

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på en rettelse. Loven skal være datert 16. juli, ikke 16. juni slik det står i innstillingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 11 første ledd skal lyde:

Kongen kan ved forskrift gi bestemmelser til utfylling og gjennomføring av loven. Kongen kan gi oppdragsgivere de pålegg som er nødvendige for å sikre oppfyllelse av denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven. Overfor andre oppdragsgivere enn statlige organer, kommunale og fylkeskommunale organer samt rettssubjekter som nevnt i § 2 første ledd bokstav b kan det likevel bare gis pålegg som er nødvendig for å oppfylle Norges forpliktelser overfor fremmede stater eller internasjonale organisasjoner om offentlige anskaffelser.

Presidenten: Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de går mot tredje punktum.

V o t e r i n g :

1. Komiteens innstilling til § 11 første og annet punktum bifaltes enstemmig.

2. Komiteens innstilling til § 11 tredje punktum bifaltes med 67 mot 12 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.41.00)

Videre var innstillet:

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v

om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om
rettsgebyr

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr skal § 1 andre ledd lyde:

Gebyret beregnes med utgangspunkt i et grunngebyr kalt rettsgebyret. Dette utgjør *kr 655*.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2001.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voterer over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 3

Referat

1. (32) Lagtingets presidentskap melder at Lagtinget har antatt Odelstingets vedtak til
 1. lov om endringer i lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (el-tilsynsloven), lov 17. juli 1953 nr. 9 om sivilforsvaret (sivilforsvarsloven), lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk (brannfarlighetsloven), lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (eksplosivloven), lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven), lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. (arbeidsmiljøloven), lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) og lov 5. juni 1987 nr. 26 om brannvern m.v. (brannvernloven) (Besl. O. nr. 14 (2000-2001))
 2. lov om vaktvirksomhet (Besl. O. nr. 15 (2000-2001))
 3. lov om endringer i offentlighetsloven og enkelte andre lover (Besl. O. nr. 16 (2000-2001))
 4. lov om endring i lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter (Besl. O. nr. 17 (2000-2001))
 5. lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) (Besl. O. nr. 18 (2000-2001))
 - og at lovvedtakene er sendt Kongen.
2. (33) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endring i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) (Besl. O. nr. 18 (2000-2001))
 - er sanksjonert under 1. desember 2000
 - Enst.: Nr. 1 og 2 vedlegges protokollen.
3. (34) Endringer i skatteloven m.v. (Ot.prp. nr. 24 (2000-2001))
 - Enst.: Sendes finanskomiteen.
4. (35) Lov om endring i passloven (økt passgebyr) (Ot.prp. nr. 25 (2000-2001))
 - Enst.: Sendes justiskomiteen.
5. (36) Lov om endring i lov 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter (Ot.prp. nr. 23 (2000-2001))
 - Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Møtet hevet kl. 15.45.